॥ अथ वैवाहिकपर्व्व ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्तथोक्तः परिहृष्टरूपः पित्रे शशंसाथ स राजपुत्रः। धृष्टद्युम्नः सोमकानां प्रवर्हो वृत्तं यथा येन हृता च कृष्णा।

॥ धृष्टद्युम्न उवाच ॥ योऽसौ युवा व्यायतलोहिताक्षः कृष्णाजिनी देवसमानरूपः। यः कार्मुकाग्र्यं कृतवानधिज्यं लक्ष्यञ्च यः पातितवान्पृथिव्यां। ७१७५

असज्जमानश्च ततस्तरस्वी वृतो द्विजाग्र्यैरभिपूज्यमानः। चक्रामवज्रीव दितेः सुतेषु सर्व्वैश्च देवैर्ऋषिभिश्च जुष्टः।
कृष्णा प्रगृह्याजिनमन्वयात्तं नागं यथा नागवधूः प्रहृष्टा। अमृष्यमाणेषु नराधिपेषु क्रुद्धेषु वै तत्र समापतत्सु।
ततोऽपरः पार्थिवसंघमध्ये प्रवृद्धमारुज्य महीप्ररोहं। प्रकालयन्नेव स पार्थिवौघान् क्रुद्धोऽन्तकः प्राणभृतो यथैव।
तौ पार्थिवानां मिषतां नरेन्द्र कृष्णामुपादाय गतौ नराग्र्यौ। विभ्राजमानाविव चन्द्रसूर्य्यौ बाह्यां पुराद्भार्गवकर्म्म शालां।

तत्रोपविष्टाऽर्चिरिवानलस्य तेषां जनित्रीति मम प्रतर्कः। तथाविधैरेव नरप्रवीरैरुपोपविष्टैस्त्रिभिरग्निकल्पैः। ७१८०
तस्यास्ततस्तावभिवाद्य पादौ उक्त्वा च कृष्णा त्वभिवादयेति। स्थिताञ्च तत्रैव निवेद्य कृष्णां भिक्षाप्रचाराय गता नराग्र्याः।
तेषान्तु भैक्ष्यं प्रतिगृह्य कृष्णा दत्त्वा बलिं ब्राह्मणसाच्च कृत्वा। ताञ्चैव वृद्धां परिवेश्य तांश्च नरप्रवीरान् स्वयमप्यभुङ्क्त।

सुप्तास्तु ते पार्थिव सर्व्व एव कृष्णा च तेषां चरणोपधाने। आसीत्पृथिव्यां शयनञ्च तेषां दर्भाजिनाद्यास्तरणोपपन्नं।
ते नर्दमाना इव कालमेघाः कथा विचित्राः कथयाम्बभूवुः। न वैश्यशूद्रोपयिकीः कथास्ता नच द्विजानां कथयन्ति वीराः।
निःसंशयं क्षत्रियपुङ्गवास्ते यथा हि युद्धं कथयन्ति राजन्। आशा हि नो व्यक्तमियं समृद्धा मुक्तान् हि पार्थान् शृणुमोऽग्निदाहात्। ७१८५

यथा हि लक्ष्यं निहतं धनुश्च सज्यं कृतं तेन तथा प्रसह्य। यथा च भाषन्ति परस्परन्ते कृष्णा ध्रुवं ते प्रचरन्ति पार्थाः।
ततः स राजा द्रुपदः प्रहृष्टः पुरोहितं प्रेषयामास तेषां। विद्याम युष्मानिति भाषमाणो महात्मनः पाण्डुसुतास्तु कच्चित्।

गृहीतवाक्यो नृपतेः पुरोधा गत्वा प्रशंसामभिधाय तेषां। वाक्यं समग्रं नृपतेर्यथावदुवाच चानुक्रमविक्रमेण।
विज्ञातुमिच्छत्यवनीश्वरो वः पाञ्चालराजो वरदो वरार्हाः। लक्ष्यस्य वेद्धारमिमं हि दृष्ट्वा हर्षस्य नान्तं प्रतिपद्यते सः।
आख्यात च ज्ञातिकुलानुपूर्व्वीं पदं शिरःसु द्विषतां कुरुध्वं। प्रह्लादयध्वं हृदयं ममेदं पाञ्चालराजस्य च सानुगस्य। ७१९०
पाण्डुर्हि राजा द्रुपदस्य राज्ञः प्रियः सखा चात्मसमो बभूव। तस्यैष कामो दुहिता ममेयं स्नुषां प्रदास्यामि हि कौरवाय।
अयं हि कामो द्रुपदस्य राज्ञो हृदि स्थितो नित्यमनिन्दिताङ्गाः। यदर्जुनो वै पृथुदीर्घबाहुर्धर्म्मेण विन्देत सुतां ममैतां।
कृतं हि तत्स्यात्सुकृतं ममेदं यशश्च पुण्यञ्च हितं तदेतत्। अथोक्तवाक्यं हि पुरोहितं स्थितं ततो विनीतं समुदीक्ष्य राजा।

समीपतो भीममिदं शशास प्रदीयतां पाद्यमर्घं तथाऽस्मै। मान्यः पुरोधा द्रुपदस्य राज्ञस्तस्मै प्रयोज्याऽभ्यधिका हि पूजा।
भीमस्ततस्तत्कृतवान्नरेन्द्र तां चैव पूजां प्रतिगृह्य हर्षात्। सुखोपविष्टन्तु पुरोहितं तदा युधिष्ठिरो ब्राह्मणमित्युवाच। ७१९५
पाञ्चालराजेन सुता निसृष्टा स्वधर्म्मदृष्टेन यथा न कामात्। प्रदिष्टशुल्का द्रुपदेन राज्ञा सा तेन वीरेण तथाऽनुवृत्ता।
न तत्र वर्णेषु कृता विवक्षा नचापि शीले न कुले न गोत्रे। कृतेन सज्येन हि कार्म्मुकेन विद्धेन लक्ष्येण हि विप्रकृष्टा।